

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torem, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ugarske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četr leta 2 gold. 60 kr. Za tuge dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četr leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četrstropne petvrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220. O pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Državni zbor

se je torej zadnji v torem zopet sešel. Ustavovercem ves čas sape zmanjkuje, kadar tega zboru nij, sosebno pa kadar zborujejo deželni zbori. Tlači jih v tacih časih mora slabe vesti, ker vidijo, da je v deželnih zborih vendar prava večina po naravi proti njim. Zatorej se vselej globoko oddahnejo, kadar pridejo njih verniki iz vseh krajev nove Cislajtanije zopet na svoje sedeže v provizorično leseno koliko pred škotska vrata na Dunaj. Tako vidimo globok oddih v vseh ustavovernih organih. „Premagali“ so glavnega izmed sovražnikov, Čehe, zatorej gredo zopet na delo, katerega že toliko in toliko let zastonj delajo, na centralistično zedinjevanje Cislajtanije pod nemški mernik.

Nemci so premagali Čehe že dostikrat. Premagali so na Marchfeldu češkega Otakarja, ki nij maral za nemško krono, hote ustanoviti slovansko Avstrijo. Ali s tem Čehov niso zatrli, niti drugih Slovanov. Kajti premagovati so morali zopet češke Husite, premagati so morali Čehe krvavo na Beli gori, „premagali“ so jih večkrat v najnovejšem času na voliščih, ali „zmagani“ Čehi niso, in ideja cesarja Jožefa II. ponemčiti Cislajtanijo, nij čisto nič bližja svoji zmagi, nego kedaj. Narobe, v državnem zboru bodo imeli ustavoverci velik križ, iskati ikakov nov pomoček, da bi svojo stoletja staro namero uresničili.

Zdaj si med seboj nasvetujejo dva pomočka: zadovoljenje in odrinjenje Poljakov, in „direktne“ volitve.

Da-si o obeh vprašanjih vlada v ustavovernih in vladnih glavah neizmerna zmešnjava, da si sami ne hote iz prepričanja niti iz srca tega, kar pravijo, da hote, — vendar bodo baje zopet vzeli Poljake v delo. Poljaki so želeli, da bi ustavoverci na Českem propali, simpatije torej do Nemcev nemajo; vendar so prišli na semenj v državni zbor pogledat, koliko bodo ustavoverci ponudili. Najbrž nič več nego so prej. „Mladonemci“ ali najgor-

kejši Prusi bi dali Poljakom vse, brž, da se jih le znebe. Ali ti nemajo določevati. „Stari“ pa ne dado več nego je njim na korist. Naibrz Poljaki s tem ne bodo zadovoljni in ostalo bode pri dozdanji zmešnjavi.

Direktne volitve pridejo baje kasneje na vrsto. Tudi v tem prav za prav ustavoverci ne vedo, kaj bi in kako bi. Eni bi radi gališko vprašanje s tem vred rešili, vlada tega neče, Poljaki nečejo. In če se vpraša, kako se imajo direktne volitve izvršiti, zopet ne morejo doseči nobenega edinstva. To dobro vedo, da na lastni medicini poginejo, ako iskreno in liberalno uvedo direktne volitve. Za to bodo študirali in študirali, kako bi se dalo narediti in dokazati, da je: dvakrat dve — pet.

Predno „državni zbor“ te trde orehe stere, poteklo bode še precej vode v morje in mnogokaj se utegne med tem prigoditi.

Dopisi.

Iz Ljubljane. 6. maja (Izv. dop.) Zadnje dni se je v Ljubljani ugibalo sem ter tja, ali pojdejo naši poslanci, kateri so v državni zbor voljeni in so v zadnjih tam bili — tudi zdaj tja, po sprejeti volilni postavi, po protislovanskih šandalih na Českem, po odločnih protislovanskih izjavah nemškonacionalne cislajtanske vlade, po grožnji te vlade proti kranjskemu zboru i. t. d. Po tolikih izkustvih, katere so naši poslanci doživeli, ničesa dosegši nego preziranje, bili smo vendar vsaj nekoliko opravičeni misli in upati, da ne pojdejo več „statistovat“, posebno ker se niti energično glasiti nečejo ali neznajo. Ali varali smo se.

Poklukar et consortes idejo zopet v rajhsrat sedet. Kakšne uzroke imajo? Nobenih. Poklukar se je baje izrazil na vprašanje, ali in zakaj pojde, tako-le: „Ne ve se, ali je koristnejše ostati doma, ali iti, zatorej idemo, morebiti se okolščine med

tem kaj spremene“. Torej to je politika nevednost. Če se že res „ne ve“, kaj je koristnejše, t. j. če se ne ve, da je za narod nekoristno sedenje pred škotskimi vrati, naj bi se vsaj pomislico in vedelo, kaj je častnejše.

Grof Barbo je včeraj prišel sem in odpelje se denes po noči. On se ve da s svojo elokvenco ne bode nadlegoval ministra pravosodja niti drugih niti z interpelacijami o proganjjanji slovenskih profesorjev, o germanizaciji slovenskih šol, o nedovolitvi akademije, o Chabrusu in demoralizaciji pri naših bratih Čehih, niti o sto drugih krivicah.

Kako budem potlej narod za odvažno opozicijo, za energično dosezanje, za boljo bodočnost odgojili, če sami „ne vemo“ in ne znamo odločno ravnati, temuč tavamo tja v en dan, koristi loveči, kjer je njih? Kdo nič ne vaga, ta ne zmaga.

Iz Ljubljane. 7. maja. [Izv. dop.] Zmaga ustavoverne stranke na Českem je naše nemčurje skoraj ob um spravila. Poslali so v Prago na možé svojega mnenja celi kup telegramov, v katerih čestitajo duhovitim sorodnikom k velikanske zmagi. Tudi v kazini še dan za dnevom popivajo mnogo vrčkov pive več v „slavo“ velikanske nemške zmage. Kakor se sliši pripravlja konstitucionalno društvo velikansko „Siegesfeier“ v kazini, prav po tistem načinu, kakor so lansko leto slavili nemške zmagе. Svetovni govor bode baje dr. Schaffer govoril, ki se hoče pri tej priliki izkazati v zabavljanju proti Slovanom za popolnem sposobnega, da ga pri razpstu deželnega zbora kranjskega, katerega Dolfe najbolj teško pričakuje, postavi ustavoverni „Centralwahlcomité“ za kandidata, menda v Udmatu.

Iz Trsta, 5. maja. [Izv. dop.] Po silnih napori in trudih in agitacijah se je posrečilo takojšnjim ustavovcem 30. aprila dvajset možbratiza ustanovljenje „konstitucionalnega društva.“ Za ustavoverne Bismarkovce Trst nema tal, dasiravno „Triester Ztg.“ hrupno o njih piše. Konsti-

Listek.

Trstvo z grozdjem na Ruskem.

Spisal dr. Josip Vošnjak.

Velikanska Rusija, ki obsega v Evropi s Kavkazom vred 116.000 kvadr. milj z 80 miljoni prebivalcev spada samo s svojim južnim robom pod tisto podnebje, pod katerim vinski trs raste in rodi. Kakor vsaka rastlina potrebuje tudi trs neko srednjo temperaturo, da se njegov sad grozdje popolnem razvije in daje po vrenji tak žlahen sok, kakoršen je že staremu očaku Noetu sreči razveselil in ki še vedno nam poznam potomcem „sreči jasni in okó“. Visoka trta raste samo v krajih, ki imajo posrednjo temperaturo po letu 20° R., po zimi pa do 0° R. Ti kraji se pa v Evropi razprostirajo od 52° severne širokosti (ob Renu in na Šlezkem) do 30° s. š. Vendar pada severna meja v Besarabiji do 46° s. š., ob Volgi pa se zopet do blizu 50° s. š. vzdiga.

Trs bi tedaj na južnem Ruskem še našel neizmerne prostore, na katerih bi se lehko zasadil, ko bi tega ne zaviral burni krivec, ki od nobenih gor ne zadržan, prosto piše in brije od ledenega morja dolž čez južno-ruske ravne ter pokvarja

s svojo mrzlo sapo trsn les. Vendar se po vsej Besarabiji dosti vina pridelava; tudi na podnožji krimskih gor imajo ruski velikaši lepo zasajene vinograde in knez Voroncov tam prideluje izvrstna vina, med katerimi tako zvani „carski rizlee“ najbolj slovi. Pa vse te kraje presega Kavkaz; na njegovem podnožji v Georgiji in Gruziji raste divje in se visoko po drevji vije vinska trta, polna debelo jagodnih grozdov in verjetno je, da tukaj ima trta svojo prvo domovino. O teh divno-krasnih krajih navdušeno pripoveduje. „Mtsiri“ Lermontov-a:

Krogim menjá cvěl Božji sad;
Rasténij radužnij narjad¹⁾
Hranil slědi nebesních sljoz²⁾
I kurdi vinogradnih loz³⁾
Vilis, krasujas mež derov
Prozračnoj zelenju listov;
I grozdi polnie na nih,
Sereg podobje dorogih⁴⁾
Visjeli pišno, i poroi
K nim ptic letal puglivi⁵⁾ roj.

V Georgiji in Gruziji in ob obalih kaspiškega morja rodi vinska trta nenavadno velike grozde,

s posebno debelimi jagodami jako prijetnega okusa.

Vino iz tega grozdja ne spada med izvrstne pridelke, pač pa je grozdje po vsem Ruskem čislano. Kakor so pri nas sadeži južnih dežel Italije in Dalmacije: pomoranče, limone, smokve ali fige itd. priljubljene, tako pri severnejših narodih izrodki našega podnebja: razno sadje in grozdje. Sadja, posebno pozimskih jabelk, mašanegere in drugih, se vsako leto mnogo iz Avstrije in Nemčije na Rusko, celo do Petrograda izvaža; grozdje pa severni Rusi dobivajo iz južnih zgoraj omenjenih krajev.

Trstvo z grozdjem za zabanje je najznamenitejše trgovinstvo za dotične kraje, katere redi in bogati; pot za to trstvo pa je reka Volga, po katerej urni parobrodi od jeseni do pomladi prevažajo neštevilne tovore grozdja po sredi Rusije mimo Kazana in Nižnega Novgoroda do Tvera, od koder potuje v Moskvo in Petrograd.

Volga je največja reka ne samo Rusije, ampak cele Evrope in preteka evropsko Rusijo v dolgosti 500 milj. Izvira med Moskvo in Petrogradom na „svetih tleh velike Rusije“; pri Tveru že nosi parobrode, teče proti vzhodu do Nižnega Novgoroda, starodavnemu središču ruskega življa

¹⁾ Rastlin mavričasti lišp; ²⁾ solz; ³⁾ kodri vinske trte;

⁴⁾ uhanom podebni dragocenim; ⁵⁾ plašni.

tucijonalno društvo v Trstu ima že sedaj o svojem porodu sušico.

V lahonskem taboru v Trstu vlada sem ter tja nesloga, katera se publicistično izražuje v listih „Progresso“ in „Cittadino.“ „Progresso“ je organ večine mestnega zastopa, katera, kakor veste, dela pridno na to, da bi Trst prišel v roke Viktoru Emanuela. Načelnik velikoitalijanske stranke je glasoviti Hermet, katerega liberalni „Cittadino“ z mestnim zastopom vred v eno mer z vso silo napada in neusmiljeno javnosti izroča, kako „Progressorci“ z mestnimi denarji ali v svojo korist ravnajo, ali pa mestne novce na nepotrebni način izdajejo.

V slovenski oklici našega mesta se izvršuje polagoma nova organizacija, katero sta tržaška poslanca za svoja glasova za zasilno volilno postavi dobila.

Nek dopisnik je v „Novicah“ omenil sleparja v Rojanu. Ta slepar je bil, kakor pisma pri sodišči kažejo, že devetnajst mesecev zaradi svojega sleparstva zaprt. Sedaj ga ima že zopet javna oblast v rokah, V Rojanu je bil znan pod imenom „sveti mož“, ker je mnogo svetih običajev rabil pri svojih sleparstvih. Mnogo kmetov okolo Trsta se je dalo od malopridneža ogoljufati in tudi nekoga moža, ki je v visokih čisilih v neki imenitni hiši v Trstu, je dobil slepar na svoje limance ter je vsak dan točno ob 6. uri k njemu hodil in mu vse mogoče molitve nalagal kot zdravilo proti gluhoti! Zdaj bodo okoličani od njega že zopet rešeni.

Iz Zagreba, 7. maja. [Izvir. dop.] Magjarski vladni listi dokazujojo in potrjujejo, da je Vakanović samo četrti, denarna sredstva narodne stranke razpravljaljajoči sejni zapisnik Lonyayu poslal, ostale tri zapisnike pa ne, ter da o eksistenciji teh zapisnikov niti besedice vedel nij. To je, rahlo rečeno, neverjetno. Kakor se čuje, so ostale tri sejne zapisnike nekoliko poslali, nekoliko Lonyayu osebno nesli: veliki župan križevske županije Julijo Jelačić, in razban Rauch, in sicer z znanjem, privoljenjem in sodelovanjem Vakanovićevim. Vsi ti trije so delali pod enim klobukom. Magjarski vladni listi Vakanoviča zastonj omivajo. Naše politično občinstvo je tako proti njemu vzeto, da se tudi več prepričati ne da, ono je nepristopljivo vsem, morda tudi res prepričevalnim razlogom. Kar se pa denuncijacije denarnih sil narodne stranke tiče, stoji stvar baje tako-le: Kakor sem že v enem svojih prejšnjih dopisov poročil, je Lonyay Vakanoviću vsako denarno pomoč s tem odbil, da ima on še za volitve na Ogerskem premalo fonda, kam-li, da bi še za Hrvatsko kaj zmogel. Naša vlada je takoj, ko se je volilna agitacija pričela, uvidela, da brez denarja

ne bode mogla prav nič opraviti, začela je tedaj o tem misliti, kako bi Lonyaya mogla za nekaj sto tisoč goldinarjev v svrhu korteševanja prevariti. Na čemer je duhtala, to je tudi izduh-tala. Vakanović naslikal je denarna sredstva narodne stranke tako bujno in tako za volilno zmago vladne stranke nevarno, da se je Lonyay nazadnje res sklonil, in denar v Zagreb poslal. S tem je padel Lonyay ne vedé v volčjo jamo, ki mu jo je Vakanović z lažjo skopal, in rahlo z upanjem volilne zmage zakril. Še pred enim tednom so magjaronski korteši „suhi“ bili, denes se pa po vseh krčmah s polim „tefterom“ bahajo. — Magjarski vladni listi pa nadalje tudi to trdijo, da je zadržaj sejnih zapisnikov resničen ali vsaj zelo verjeten. Če je to, zakaj pa niso naši vodje že za ključem? zakaj se že vrv za nje ne plete, kje je državni pravnik, kje krvnik tako dolgo? Dolžnost državne oblasti je, da nas štiti revolucije, to od nje terjati je pravica celega prebivalstva, zakaj tega ne storil? Kakor se čuje bodo naši vodje sami državnej oblasti iz zadrege pomagali, ter takoj po vrnitvi kralja od svojega potovanja v Banatu, pred njega stopili, ter za natanko in strogo sodniško preiskavo prošili. Indignacija vsega prebivalstva je vseobča postala, in raste vidno od dne do dne. Kaj bo nasledek vsega tega? Kdo bo za dogodjaje, ki se morejo iz tega poroditi, odgovoren? Na kak način nameravajo v Pešti naše razburjeno javno mnenje potolažiti. Ako so vodje narodne stranke veleizdajniki in revolucionarji, je tudi celi narod to, ker z malimi iznimkami ves za njimi stoji.

Denes pri nas celi naš narod politikuje. Najhujši politikarji so pa brez dvojbe naši kmetje. Dasiravno ne beró toliko kakor češki in slovenski kmetje, so vendar dobro podučeni, ter znajo ostro ločiti narodnjake od magjaronov, in isto tako niju nasprotna prizadevanja.

Iz Dunaja, 7. maja. [Izv. dop.] Če je včerajšne nove „Presse“ poročilo resnično, — in najbrž je, ker Ravšerjev „katoliško-slovanožrni organ nas mora v tem potrjevati — zgodilo se je te dni tu v konferenci cisajtanskih škofov več kot je dobro. Rečeni list namreč pripoveduje, da se je vlada z visocimi cerkvenimi paštorji porazumela. Ker vlada ne daje ničesa zastonj, gotovo so se škofje v tej ali oni reči udali, in vradi, če ne podpore, pa vsaj prizanašanje obljubili, da ima prosti roko od cerkvene opozicije, pa se vrže vsa nad Slovane. To je temožiteljno po vse podobno. Razen nekaterih čeških in kakih dveh nemških, itako nemajo škofje nobenega političnega prepričanja, temuč upogibajo hrbte denes črni, jutri beli vradi, ker je ravno vlad. Kaj poreko narodi, ali je Slovenom prav, za to se ti

čuvaji krščanske ljubezni in božjega reda ne menijo. Je pač bilo od nekdaj tako! Nemški škofje (v ta koš mečem tudi nemškutarske škofe) so preganjali sv. Cirila in Metoda, ker sta bila Slovana, nemški škofje so blagoslavljali že pred 900 leti orožje proti Slovanom, nemški škofje so si že tačas parolo naredili proti Slovanom (za časa moravskega Mojmirja II.) „sive velint sive nolint, regno nostro (germanico) sub acti erunt.“ Kaj čuda, da mačka ne more nehati miši loviti.

Državni zbor je bil tedaj denes odprt. Tudi jaz sem ga šel gledat. Videl sem izmed Slovencev samo g. Jugovic na svojem mestu; izmed Tirolcev samo enega; izmed Dalmatinov Antonijeta in Vojnoviča. Na „opozicionalni“ desnicih je sploh bilo samo 15. Po pravici reči, gabi se mi o tem govoriti. Ko sem denes v nekaterih takajšnjih ustavovernih novin čital sentimentalna oslavja in narejeno navdušenje, nijsem vedel, ali bi se jezik nad temi hinavei, ali smijal. Sicer pa Vam tudi ne obetam o rajhsratu priden delavec biti. Hvaliti te družbe ne smem, in kadar sem s humorjem in jezo govoril o Slovencih, ki tu čakajo Mesija, ste mi brisali, ker ste menda sami že preveč „zložni“ postali na uštrb pravične graje (Treba, priatelj, včasi! Uredn.)

Politični razgled.

Članek „Slovenskega Naroda“, v katerem smo svetovali in prosili naše poslance, naj ne hodijo v nemško-narodni zbor na Dunaj, so omenjali in mu pritrjevali vsi češki, vsi federalistični zunanji časopisi. Češka „Politik“ ga navaja celo v uvodnem članku zadnje nam došle številke. Ali naši poslanci so modrejši nego češki, in nego vsi federalisti, ki kaj veljajo. Tu je potem žalostno politikovali. Mi prizajemo slovenskim poslancem vse osobno poštenje, (to, da ne bode nesporazuma), a politika njih nij slovenska!

O državnem zboru, ki se je odpril, izpregorimo ob kratkem na prvem mestu lista; drugo pove naš dunajski dopisnik.

Cesar potuje po spodnjem Ogerskem, povsod dobro sprejet. Srbom je priporočal, naj ogersko vlado podpirajo. V Temešvaru je baje, če je „N. Fr. Pr.“ verjeti, turškega poslance s posebno prijaznostjo sprejel. Povsod ga prebivalstvo lojalno sprejemi.

Vlada daje za ustavovernost redove in plemstva. Znano je, da je že pred zadnjimi volitvami na Českem bilo mnogo ustavovernih velkoposestnikov odlikovanih s častmi tajnih svetovalcev itd. Neposredno pred zadnjimi volitvami je

(Dalje v prilogi.)

in ruskega prometa, do Kazan-a, kateri nas svojimi mošejami in minareti spominja, da smo tukaj na prebivališčih nekdaj mogočnih mohamedanskih Tartarov. Pri Kazan-u se obrača Volga proti jugu in zopet smo pri Simbirskemu Stavropolu, Samari, Saratovu na čisto slovanskih tleh. Od tod dalje do Astrahana, kjer se velikansko široka Volga steka v kaspiško morje, bivajo razni, deloma še nomadiško živeči narodi ob njenih bregovih. Šele pri Astrahanu je zemlja zopet redno obdelana, da, to mesto se sveti sredi krasnih vrtov, da mu ni lehko enacega najti. V teh vrtih pa se posebno goji vinska trta in dinja (melona).

In kdo je tu prvi trse sadil? — Ruski car Mihal Fedorovič je dal tu prvi vinograd napraviti in neki menih, iz Avstrije doma, zasadil je leta 1613 prve trse tukaj. Car Peter Veliki, katerega bistroumnost ni prezirala nobenega pota do kultiviranja in obogatenja Rusije, poklical je vinčarje iz Francoskega in od Rena v Astrahan in dal zasaditi francoske, ogerske, perzijske in renške trsne sadeže. Odsehmal se je tukaj vinoreja veselo razcvetala in carica Katarina II. je še bolj proti severu, pri Saratovi in Sarepti, po nemških kolonistih dala vinograde zasaditi. In zdaj so od Astrahana do Saratova ob obeh bregovih

Volge obširni vinogradi. Vendar se samo malo vina tukaj pridela, k večjemu nekaj šampanja, ker se skoro vse grozdje za zobanje prodava.

Podnebje je trsu jako ugodno, menj pa zemlja, katera je navadno presuha, da je treba vajno vodo napeljavati. Vsled tega postajejo grozdi veliki, a vino se neodlikuje posebno. Grozdne jagode so debele kot črešnje in sploh grozdje tako veliko, da res spominja na oni svetopisemski grozd, katerega so poslanci Mojzesu primesli iz Kanaana.

In to grozdje se skozi celo zimo prodava v Moskvi in Petrogradu in je tam ves čas tako frišno, kakor da bi se ravnokar bilo v vinogradu trgalo. Da pa grozdje tako frišno ostane, mora se po posebnem načinu z njim ravnati, kateri način hočem priobčiti, da se ga poprimejo tudi naši vino-reje, ki prodajejo svoje grozdje.

Na Ruskem tako-le ravnajo:

Grozdi se odrežejo, predno so popolnem dozoreli in dela se to tako pazno in varno, da se roka nobene jagode ne dotakne. Potem se grozdi, ki se zmirom samo pri pečlju drži, na vse strani natančno pregleda in vsaka količkaj poškodovana ali nečista jagoda odstrani; pri tem se mora pažiti, da se sosedne jagode ne poškodujejo. Zdaj

se grozdi vlagajo v velikanske lončene vrče, ki drže do 40 bokalov. Ti vrči so spodaj širji kot zgoraj, imajo plošnata dna, niso trebušati in od zunaj dobro glazirani. Predno se začnejo grozdi vlagati, vsuje se v vrč toliko prosa, da je dno na debelo pokrito; zdaj se vlagajo ena vrsta grozdja prav rahlo in pazljivo in sicer tako, da se nobeden grozd sosednega ne dotika. Potem se spet nasiplje prosa, da je ta lega grozdov čisto pokrita in je grozdje ne morejo tiščati, kateri se zopet po istem načinu, kakor prvi, vlagajo ter s prosom pokrivajo. To se dela tako dolgo, dokler ni ves vrč napolnen. Tanjši najzgornji del vrča se s prosom do vrha napolni in zadela z lončenim pokrovom, ki kolikor mogoče natančno odprtje zamaši. Da zrak ne more v vrč, se ta pokrov po robu s kakim klejem ali zamazkom (Kitt) zamaže in potem še 12kratna lega močnega papirja čez pokrov in rob vrča prilepi. Če se je vse to vestno zgodilo, se grozdi lehko dve leti ohranijo in se ne pokvari.

V teh vrčih romi grozdje po daljni Rusiji in razveseljuje s svojo prijetno sladkostjo naše severne brate, ter jim v prsih zbuja željo po divnem jugu, ki te sladke obrodke rodi, po jugu, po — Carigradu.

dobil major in velikoposestnik Nachodsky za znani svoj „opomin kameradom“ Franc-Jožefov red, sedaj je bil kraljevograški škof Hanel v baronski stan povzdignen, ker je pri zadnji volitvi za ustavoverce glasoval. Kmalu bode ves Chabrus „plemenit!“

Mnogo člankov se piše o tem da papež nij sprejel nemškega kardinala Hohenlohe kot zastopnika nemškega cesarstva pri papežkem dvoru. Stvar je ta. Pruskemu dvoru nij bilo po vse po godu, pa je Bismark žalil in v opozicijo proti Nemčiji spravil nemške katoličane in rimsko kurijo. Bismark, to videč, sklenil je omamiti dvor in katoličane s tem, da je namenil se zopet namestiti zastopnika Prusije pri papeži. Za to mesto je izbral katoličkega kardinala Hohenlohe-ja. Računal je najbrž tako: ako ga papež prizna, utolažena je katoliška opozicija, jaz pa imam za svoje namene ravno zdaj pred bližnjo smrtno papežovo zvestega človeka na važnem mestu, (Hohenlohe je namreč po političnem duhu velik prusak in nemško-narodnjak.) Ako pa bode papež spoznal mojega človeka, in ga ne sprejel za poslanca, da si je katoličan in celo kardinal, raztrgane so vezi z Rimom in Nemčijo in jaz (Bismark) imam prosto pot. — Kakor je čuti, zgodilo se je poslednje. Papež tega poslanca neče imeti. Borba med poprusenim Nemštvom in med katoličanstvom se bode torej dalje bila. Ker bode Nemčijo ta borba politično slabila je bolja za Slovanstvo, nego pruska ekspozitura v Rimu.

Poročalo se je pred nedavnim da Srbijo in njene terjatve podpira poleg Rusije tudi Bismark. Pruski „Reichsanzeiger“ to oporeka. „N. Fr. P.“ se po otročje veseli v celiem zadnjem uvodnem članku tega, kakor se izrazi, „bo b ovoslamnato grobega“ dementija, te sune (pardon, kulturna „N. Fr. P.“ piše „fusstritt“) No, Nemci niso za Slovane nikdar boljega jezika imeli. Nápuh pred — — Ta list misli, da je Prusija s tem jasno povedala, da je v orientalni politiki Rusiji in Slovanom nasproti. Dobro; da vsaj nihče ne bode dvomil.

Maršal Bazaine, znani poveljnik trdnjave Metz-a v zadnji vojski, bode zarad izročenja one trdnjave Prusom, pred vojniško sodnijo postavljen.

Na Španjskem menda don Karlos s svojim uporom ne bode nič opravil. V eni zadnjih bitek je bil tepen, izgubil 700 ujetnikov in se je moral v gore nazaj umekniti.

Razne stvari.

* (Občna slovenska banka.) Da mnogim vprašanjem ob enem na kratko odgovorimo, pristavljam k zadnjemu poročilu o osnovi „občne slovenske banke“, katera je dogovorjena na shodu rodoljubov v Ljubljani zadnje nedelje, mi denes še to: Namen banke je delovanje v eskomptnih, giro-, lombardo-poslovin, v poslovin hranilnic, posojilnic; tedaj v prvi vrsti proti obrestim denar sprejemati na hranilnične knjige in blagajnične liste; dalje posojevati denar na dolžna pisma in dobre menjice; v drugi vrsti pa udeleževati se večjih podvzetij, jemljenja v najem užitnine, mut itd., kupovanje in razkosanje posestev itd. Z eno besedo vsa večja podvzetja, katera spadajo v delogrog zdanjih navadnih denarnih bank, katera imajo podlogo na sigurnem in solidnem delovanju, in se ne pečajo z verjetnostnim dobičkom. Torej ta banka ne bode konkurenco delala tudi važnim bankam na zavarovanje življenja in zavorovanja proti ognju. — Prva emisija je 200.000 gl. Ta je že zagotovljena; precej je bilo podpisano okolo polovice. Se ve da bodo kasneje, po dobjeni koncesiji, druga, tretja, četrta itd. emisija po 200.000 gl. (do 2 milijonov) prišle, da se bode mogel vsak domoljub udeleževati.

* (Slovensko gledališče). Iz Ljubljane se nam piše 5. tega meseca. Denes se je na korist igralca gospoda Fr. Šmida predstavljal v drugič junaška drama „Turki pri Sisku“. Gle-

dišče je bilo napolneno, ko malokedaj tako, kar gre v prvi vrsti pripisati priljubljenosti beneficijanta potem pa tudi okolišini, da se jutri začne trijaški semenj. Gosp. beneficijant je svojo nalogo dobro, akoravno ne skozi in skozi dovršeno izpeljal, zavoljo česar je bil tudi od občinstva trikrat živahno s ploskanjem pozdravljen. Da ima gosp. Šmid dober talent za igralca, se ne da tajiti; akoravno bi sodil, da je tisto naravno obnašanje, katero smo pri njegovih prvih dveh večjih nastopih opazovali, katero bi tako rekoč moral biti nepogojna podloga za dobrega igralca, preveč izpodrinila narejena afektacija, in tako imenovana maniriranost, katera mu pa nikakor ne pristuje.

Ker je bila denašnja predstava zadnja za sedaj, naj mi bode dovoljeno nekoliko besedi o dramatičnem društvu izpregovoriti. Društvo je napravilo letos, če se ne motim, 30 predstav, kar je v primeri k njegovemu dosedanjemu delovanju jako velik napredok. Njemu zraven tega pripada zasluga vzbujenja dramaturgične delavnosti po čitalnicah na deželi, izmed katerih so nekatere že jako mnogo predstav napravile, ker ono izda vsako leto nekoliko tiskanih iger, zraven tega pa še posreduje predpise netiskanih iger onim čitalnicam in društvom, katera to zahtevajo. Ono ima veliko zaslugo, da je v Ljubljani, kot v središči Slovenije sploh slovensko gledišče. Z malo podporo se je poprijelo skrbi za slovensko dramatiko in sedaj se sme ponašati ne samo s pričnim repertoarom, ampak tudi z dobrimi teatralnimi močmi, katere bi bile morebiti drugače popolnoma pozabljeni ostale. Kateri Slovenec, ki je enkrat obiskal narodno gledišče, ne pozna neutrudljivega regisseurja Nollija, gg. Šmida, Podkrajškove in Valentove, katerih slovenska beseda je čisto zlato, ter izvrstnega naravnega komika g. Kajzela? Škoda, da je bila vzvijšena naloga, katero si je dramatično društvo postavilo za svoj smoter, do sedaj pri nas še tako malo spoznana, kajti sodé po našem številu naroda, vrine se nam ne hote pri pregledovanji imenika udov dramatičnega društva misel, da med njimi še ne vidimo mnogo takih, kateri bi udje mogli in imeli biti. Kranjskemu deželnemu odboru pa naj bode priporočeno, naj po izgledu bivšega češkega bolje skrbi za dramatično društvo, kajti ljubljanski Talijin hram je deželno poslopje, v deželi prebivajo skoraj izključljivo Slovenci, torej bi se v njem morala slišati večkrat slovenska beseda, kot do sedaj. Vsak Slovenec, komur je mar z razvoj tako preimenitnega dela narodne kulture, naj vendar vsaj bornimi 4 gld. na leto podpira dramatično društvo v Ljubljani.

* (Ljubljanski „Sokol“) napravi svoj drugi izlet v Litijo in Šmartno, od koder je dobil prijazna vabilia, 2. junija. Ravno takrat se bode v Šmartnem nova čitalnica slovesno odprla.

* (Veselica.) Iz Ljubljane 7. maja se nam poroča: V nedeljo 12. maja bodo narodna društva ljubljanska praznovala novo spomlad na „Rožniku“. Zjutraj ob $\frac{1}{2}$ odrine „Sokol“ z lastavo iz televadnice svoje in gre na „Rožnik“ k sv. maši, pri kateri bode združeni možki in ženski zbor čitalnični pel. Ob 8. uri bode zajutrek na „Drenikovem vrhu“ in potem odide „Sokol“ proti „Dobravi“, ter se vrne ob 1. uri popoldne nazaj k obedu, katerega med tem pripravijo ljubeznejive Slovenke. Pri občnem obedu in potem igrala bode ljubljanska godba in prosto veseljevanje: petje, ples, in televadstvo, trajalo bo do 8. ure zvečer, kadar se vrne „Sokol“ zopet domu.“

* (Slovenski pevec). Sledičo črtico smo čitali v muzikalnem listu „Tonhalle“ in ker zadeva osebo slovenskega rodu, se nam je zdela vredna, da jo priobčimo. David Mierovič, ruski mladenič se znamuje kot najčudnejši pevec sveta. Njegov oče, bogat graščak v Kovni, ga je hotel zadržati, da bi se namenil muziki, za katero umetnost je David M. veliko veselje imel, da ga je zaradi tega na eno svojih graščin, da

bi se poljedelstva učil. Tam pa je pel za pevsko darilo, katero se podeli po nekaterih krajih v Rusiji po starem običaji onemu pevcu, kateri zna najbolje posnemati slavčkovo petje. Mierovič je prekošil vse pevce ter dobil darilo, potem pa pognil v Petrograd, kjer je pa kmalu v veliki uboščini živel, kajti služil si je kruh s petjem na cestah in z oponašanjem domačih ptičev. Po naključbi poje neki večer pred hotelom, v katerem je stanovala slavna pevkinja Pavlina Lucca, ob času, ko je bila engažirana pri petrogradski veliki operi. Primadona slišavši krasni tenorov glas je bila očarana, poklicala je mladeniča pred sé, in ko je izvedela njegovo osodo, preskrbela mu je najpotrebnejše za živež in obleko, potem ga pa poslala k pijanistu Rubinsteinu. Ta ga je takoj vpisal v konservatorij, v katerem se uči z velikim veseljem umetno petje in obeta postati prvi pevec sveta.

* (Jugoslovanskim pravoslovcem) priporočamo novo od jugoslovanske akademije izdano knjigo: „Pisani zakoni na slovenskem jugu od dr. V. Bogišića“ (201 str., 1 gl. 25 kr.) Akademija je sklenila na svetlo dati vse vire pisane prava Jugoslovanov in sedaj je zagledal prvi zvezek svet. On obsegata „opis zakona izdanih najvišom vlasti samostalnih političkih tvorova“ in govori o postavah 8 jugoslovenskih držav najstarše dobe (Bolgarska, Srbija, Bosna, Hum, Zeta (Črnogora), Dubrovnik, Poljica, Hrvatska). Veseliti nas mora, da je jugoslovanska akademija začela gojiti pravnozgodovinske preiskave med Jugosloveni in opominjamo tudi slovenske pravoslovce, naj akademiji pomagajo s prineski, da dobimo s časom popolno sliko razvitka prava v naši domovini. To bode tudi mnogo pomoglo k spisanju resnične in jasne zgodovine jugoslovanske in slovenske, katere do sedaj pogrešamo.

* („Credit foncier za kraljestvo Češko“) je naslov nove banke, katera bode po „Deutsche Ztg.“ imela med drugim do konca izvršiti kupe posestev, kateri so se poslednji čas v Čehah godili in med ustanovnikite banke nahajamo skoz in skoz ustavoverna imena. — Po tej reklami spoznamo, kaj hoče novi zavod. Hoče poravnati prvi velike potroške, katere so imeli ustavoverci pred zadnjimi volitvami, in potem hoče, kakor pravi objavljen program, dalje „pridobivati si nepremakljivo blago na Českem“, t. j. nadaljevati „chabrusovanje“ ustavovercev. Češki časopisi zato svare češke kapitaliste, naj ne podpisujejo akcij „Credit foncier-Chabrusa.“

* (Rad jugoslovanske akademije) je izšel v 18. zvezku, ki obsegata sledeče spise: „Geraniaceae“ od dr. Šlosera; „Polisti ili Poljani“ od Maciejovskega; „Hrvatje od bana Berislavića do bitve pri Mohaču od Muhića; Literarne novosti; rokopisi o jugoslovenski zgodovini v italijanskih arhivih od dr. Račkega.

* (Letošnje črešnje) so bile 3. maja prvakrat na Dunaju na prodaju. Bilo jih je 12 po 5 krajcarjev.

* (Praška deputacija v Štrasburgu) je imela zarad znanega protesta čeških vseučiliščnih slušateljev proti udeležitvi rektorja Höflerja pri pruski svečanosti jako neljube sitnosti. A v Štrasburgu je bil še obstati. Drugače se je deputaciji godilo na potovanji skoz Češko. V Pilznu je deputacija iz „nekaj nemških državnih tal“ (tako imenuje kazitelj češke zgodovine Höfler Češko) hotela peti „Wacht am Rhein“, pa meščani tega niso pustili. V nemškem mestu Stoda na Češkem so meščanji deputacijo zasmevali imenovajoč jo „naarische Kerls“ in v Domazlicah (Taus), kjer so Husitje nekdaj Nemce vrlo po glavah natolklji, deputacija „nekaj nemške dežele“ še nosa iz vagona nij smela pomoči.

* (Hudičeve dete.) V podoljskem okraju v vasi Bogojavlenskoje na Ruskem je porodila pretečenega meseca neka kmetica dete s četrtimi

rokami in širimi nogami. Ko je šel oče na tok selskemu popu, da bi mu novorojence po krščanskem obredu krstil, odrekel mu je poslednji prošnjo, rekoč da je novorojec plod materine zveze — z nikomur drugim ko — s hudičem. Kmet je popov izrek povedal svojej družini in ta ga je raznesla po vsej okolini. Dete je posreči umrlo; a ubogo roditeljko je doseglo brezobzirno preganjanje še v porodnej postelji. Njena družina od najstaršega deda do najmlajšega odrastka je popolnoma prepričana, da je roditeljka prekleta, čarownica, od boga zavoljo svoje pregrešne zveze že za živih dnij zavržena. To misli tudi cela okolica, in tako mora uboga žena prenašati srd, sovraštvo in tepenje in neki ne bode dolgo obstala, ako ne pride kmalu pomoci. Moskovska „Sovremena Izvestija“, katera so o tem prinesla daljše poročilo po pravici pozivljajo duhovsko in deželsko oblast, naj to zadevo preišče in v slučaji, da se potvrdi, kakoršna bi po sporočilu imela biti, dotičnega popa kaznuje.

* (Mešani vlak,) ki se je do sedaj vozil samo med Mürzzuschlagom in Postojno, bude od 10. t. m. naprej hodil do Trsta.

* (Slovani na Dunaju.) Statistika kaže, da hodi na Dunaji v ljudske šole 39.150 nemških in 2091 slovanskih otrok.

* (Župniški konkurs) so napravili od 30. apr. do 2. t. m. v lav. šk. slediči č. gg. A. Belšak, V. Bizjak, B. Juri, J. Kolednik, J. Pasten, Fr. Ogradi in M. Strnad.

„Gosp.“

* (Neue Freie Presse) je bila zadnjo nedeljo konfiscirana, pa dve uri po konfiskaciji že zopet oproščena. Minister Unger je takoj policiji zapovedal, da se njegova ljubica ne sme konfiscirati, naj piše kar hoče!

* (Dunajski častni meščani od 1. 1848 sp.) Zarad sistiranega imenovanja Kudicha za dunajskega častnega meščana je „Presse“ prinesla imena mož, ki so po letu 1848. dobili častno meščanstvo glavnega mesta Avstrije. Podajemo jih tudi mi svojim bralcem: Radecky, ban Jelačić, Haynau, Dietrichstein, ministerski predsednik Schwarzenberg, O' Donnel (krilni adjudant cesarjev), Hess, Buol-Schauenstein, Krauss, Benedek, Kempen, Somaruga, Schmerling, Carlos Auersperg, Hein, Grillparzer, Anastasius Grün, Gablenz, Tegetthoff, Colleredo-Mannsfeld, Beust, Wickenburg, Sigl, Giskra, Bauernfeld.

* (Julija Ebergenyi,) glasovita ljubica pred nekolikimi meseci v norišnici umrlega Chorinskega, ki je svojo ženo ostrupil, je vsled novice, da je Chorinsky mrtev, ob um prišla in spravili so jo v dunajsko norišnico.

* (Nov železni rudnik.) Blizu Broda na Savi so našli veliko lego železne rude in bodo napravili rudnik za železo, kateri bode vojni Kranjci gotovo mnogo koristil.

* (Mesto na delnice.) Blizu finske meje na Ruskem mislijo sezidati novo pristaniško mesto na akcije ali delnice, ki se bode imenovalo Petrovsk. Kaj bi rekel modri Ben Akiba, ako bi to slišal? Kaj takega, celo mesto na delnice pozidati, „še nij bilo!“

* (Nevihte). Iz mnogih krajev čitamo poročila o nevihtah, ki so bile proti koncu minolega meseca. V nekaterih krajih na Češkem je toča mnogo škode naredila; tudi okolo Rogatca je bila toča.

* (Velikanske želve.) Za cesarsko menažerijo v Schönbrunn blizu Dunaja ste došli iz Hamburga dve velikanski želvi (Schildkröte), katerih ena ima tri cente, druga pa 1 cent in 94 funtov.

* (Koliko otrok se na leto na Dunaji porodi?) Leta 1871 je bilo na Dunaji rojenih 27.213 otrok. Živih je med temi prišlo na svet 25.922, med živimi zakonskimi 15.009, nezakonskimi 10.913, dečkov 13.348 in deklic 12.574.

* (Kuga.) Ruski poluradni „Kijevljani“ pričuje, da se je v kijevski guberniji prikazala nova bolezen. Kdor jo dobi, umrje v dveh urah. V vesi Sobetova, ki ima 150 prebivalcev jih je umrlo po 8 na dan.

Gospodarske stvari.

— Zarad ustanovljenja goriške ljudske banke se je zbral 2. t. m. okolo 60 mož v Gorici in volilo izmed sebe odbor obstoječ iz gospodov: grof Coronini, dr. Pajer, dr. Tonkli, Tripp, Kacafura, Ritter in Jona, ki bode imel stvar natančno prevdariti in pravila sestaviti.

— Komisija za konjerejo na Kranjskem bode v prvi polovici tega meseca dva žrebca pincgavskega plemena v okraj Radolica, Kranj ali Kamnik v rejo dala. Posestniki, ki bi hoteli vzeti katerega žrebcu v rejo, naj vlože precej prošnje pri svoji politični oblasti.

Pisarnica odvetnika

dr. Karla Ahačič-a

je od denes zanaprej na starem trgu hiš. št. 21, v II. nadstropji, v nekdaj Wasser-jevi hiši.

(91—1)

Kovane uradno preiskavane decimalne vase četirioglata oblike:						
Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15 cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55.

Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 70 80 90 100 110.

Balancirne vase:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30 fnt.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.

Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 fnt.

Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.

Vase za živino z železnim obročjem in utegi (gevihtri):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50 cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gld.: 600 650 750 900.

Mestne vase:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100 cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gld.: 600 650 750 900.

L. Buganyi & Comp., fabrikanti vase in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.



Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej:

(11—98)

Fabrika za perilo, zaloga belega blaga!

Pri
Vinc. Woschnagg-u
v Ljubljani.
Perilo za gospe in gospode!

iz najboljše robe; lepo vrezano, dobro in trpeče šivanje; potem ovratniki, manšete, vstavki za srajce, kravate, petje, ovratnice za gospe (fichus), telogreje (mieder) itd., dalje novo vredjena

zaloga platna

prav angleški chiffon in shirting, brilliant, velik izbir barvanih rob za srajce najnovejše (specijalite) dessin, oxford ltd.

Perilo se tudi po storjeni volitvi blaga po specijalni telesni meri, najbolj skrbljivo in najhitrejše (n. pr. 1 ducet srajce za gospode v 24 do 48 urah) zgotovi in se garantira za dobro blago in solidno delo.

(90—1)

Tam tudi, kakor vedno, največja zaloga

najboljših šivalnih mašin. Cene najnižje.

En gros & en détail.

Pri **Vinc. Woschnagg-u** v Ljubljani.

Zastop in glavna zaloga Howe-ove Mash. Co. New-York.

Občni zbor banke „Slavije“.

Gospodarski odsek vzajemno-zavarovalne banke „Slavije“ je sklenil v seji dne 25. malega travna t. l., da se bo obhajal redni občni zbor poleg pravil ob svečanosti sv. Janeza

v vrtnih prostorih g. J. M. Šary-ja na Slovenskem vrhu.

V izpeljavo tega sklepa oznanjuje podpisano ravnateljstvo, da se bo ta letošnji zbor začel

dne 16. velikega travna ob 9. uri dopoldne.

Kdor iz p. t. članov se hoče udeležiti tega rednega občnega zbora, naj to oglesi poleg §. V splošnih pravil osem dni prej pri zastopu ali dva dni prej pri podpisanim ravnateljstvu, ker tudi prejme vstopno izkaznico, program občnega zboru, izpis iz računov in letno poročilo.

V Pragi, dne 26. malega travna 1872.

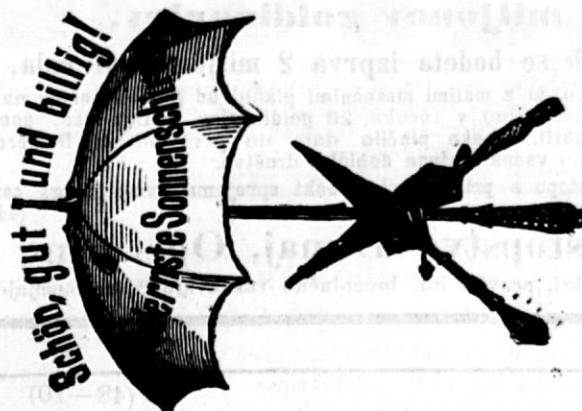
Glavno ravnateljstvo „Slavije“
(89—1) vzajemno-zavarovalne banke v Pragi.

Avviso agli Italiani.

La Regia Legazione d'Italia in Vienna invita tutti i sudditi di S. M. il Re Vittorio Emmanuele II., di qualsiasi sesso, età e condizione, di volersi presentare all'I. R. Autorità Politica del Distretto ove essi risiedono allo scopo d'iservire sulle schede del Censo ivi depositate i loro nomi, nonché tutte le altre indicazioni in esse prescritte.

Si avverte inoltre che il censimento non ha scopo di leva o di fisco.

20.000 senčnikov!



A. Friedmann,

Wien, Praterstrasse 26.

Wien, Praterstrasse 26.
A. Friedmann,

Tovorniška glavna zaloga

(62—10) senčnikov in dežnikov.

Ker sem lani silno trnoglo strešje poprodat, sem tudi letos se tega blaga posebno poprjal in stem z največjimi svilnimi tovornicami v Zvezodo stopi, da bi dobil ceno in dobro roko, in tudi vso zino sem porabil za popolno izdelovanje blaga, s čemer sem velik koristil.

Vsi ti dogodki so storili, da se bode blago proti lanskemu letu še lejše, boljše in cenejše prodajalo, naj letaj nobena konkurenca ne moti, kajti pri tako nizko postavljenem

dobjiku ni nikomur mogoče konkurirati.

Strešice za pominad.

1 kos iz alpake, nerazdrljiv, angleška roba	Kr. 50	1 kos iz alpake, nerazdrljiv, angleška roba	gld. 1,40
1 " iz najniške svilne tkanine, razne	"	1 " iz najniške svilne tkanine, razne	gld. 1,80
1 " barve	gld. 1,20, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50.	1 " iz najniške svilne tkanine, razne	gld. 1,80
1 kos istih, podisit s svilo	gld. 1,80, 2,30	1 " v vsih modernih barvah, po velikosti	gld. 2,—" 2,50, 2,80
1 " superfinopravljeno z garniranjem ali brez nja	gld. 2,70, 3,20, 3,80	1 kos istih, podisit	gld. 2,90, 3,40, 3,80, 4,20
1 kos iz tkanine	Kr. 80, 90	1 " najniških sort z garniranjem ali brez nja	gld. 4,50, 5,—" 5,50
1 " največje sorte	gld. 1,10, 1,20	1 " ali brez nja	gld. 4,50, 5,—" 5,50
1 " iz angl. volnenega atlasa, prav modern	"	1 " velika sorta, z modernimi velikimi palicanami	gld. 1,80, 2,—" 2,40, 2,80
1 kos istih podisit	gld. 1,50	1 kos iz alpake, begato garniran gld. 1,80, 2,—" 2,40, 2,80	"

Najvišja eleganca!!

Najbolj efektni, najbolj fini izmed vsega, kar se je dozdaj izdelalo so

Frou-Frou-strešice

iz najniške svile ali atlasa, kos bogato načlanjan za pominad	gld. 3,50, 4,—" 4,—" 5,—" 6,—" 7,—" 8,—" 9,—" 10,—" 11,—" 12,—" 13,—" 14,—" 15,—" 16,—" 17,—" 18,—" 19,—" 20,—" 21,—" 22,—" 23,—" 24,—" 25,—" 26,—" 27,—" 28,—" 29,—" 30,—" 31,—" 32,—" 33,—" 34,—" 35,—" 36,—" 37,—" 38,—" 39,—" 40,—" 41,—" 42,—" 43,—" 44,—" 45,—" 46,—" 47,—" 48,—" 49,—" 50,—" 51,—" 52,—" 53,—" 54,—" 55,—" 56,—" 57,—" 58,—" 59,—" 60,—" 61,—" 62,—" 63,—" 64,—" 65,—" 66,—" 67,—" 68,—" 69,—" 70,—" 71,—" 72,—" 73,—" 74,—" 75,—" 76,—" 77,—" 78,—" 79,—" 80,—" 81,—" 82,—" 83,—" 84,—" 85,—" 86,—" 87,—" 88,—" 89,—" 90,—" 91,—" 92,—" 93,—" 94,—" 95,—" 96,—" 97,—" 98,—" 99,—" 100,—" 101,—" 102,—" 103,—" 104,—" 105,—" 106,—" 107,—" 108,—" 109,—" 110,—" 111,—" 112,—" 113,—" 114,—" 115,—" 116,—" 117,—" 118,—" 119,—" 120,—" 121,—" 122,—" 123,—" 124,—" 125,—" 126,—" 127,—" 128,—" 129,—" 130,—" 131,—" 132,—" 133,—" 134,—" 135,—" 136,—" 137,—" 138,—" 139,—" 140,—" 141,—" 142,—" 143,—" 144,—" 145,—" 146,—" 147,—" 148,—" 149,—" 150,—" 151,—" 152,—" 153,—" 154,—" 155,—" 156,—" 157,—" 158,—" 159,—" 160,—" 161,—" 162,—" 163,—" 164,—" 165,—" 166,—" 167,—" 168,—" 169,—" 170,—" 171,—" 172,—" 173,—" 174,—" 175,—" 176,—" 177,—" 178,—" 179,—" 180,—" 181,—" 182,—" 183,—" 184,—" 185,—" 186,—" 187,—" 188,—" 189,—" 190,—" 191,—" 192,—" 193,—" 194,—" 195,—" 196,—" 197,—" 198,—" 199,—" 200,—" 201,—" 202,—" 203,—" 204,—" 205,—" 206,—" 207,—" 208,—" 209,—" 210,—" 211,—" 212,—" 213,—" 214,—" 215,—" 216,—" 217,—" 218,—" 219,—" 220,—" 221,—" 222,—" 223,—" 224,—" 225,—" 226,—" 227,—" 228,—" 229,—" 230,—" 231,—" 232,—" 233,—" 234,—" 235,—" 236,—" 237,—" 238,—" 239,—" 240,—" 241,—" 242,—" 243,—" 244,—" 245,—" 246,—" 247,—" 248,—" 249,—" 250,—" 251,—" 252,—" 253,—" 254,—" 255,—" 256,—" 257,—" 258,—" 259,—" 260,—" 261,—" 262,—" 263,—" 264,—" 265,—" 266,—" 267,—" 268,—" 269,—" 270,—" 271,—" 272,—" 273,—" 274,—" 275,—" 276,—" 277,—" 278,—" 279,—" 280,—" 281,—" 282,—" 283,—" 284,—" 285,—" 286,—" 287,—" 288,—" 289,—" 290,—" 291,—" 292,—" 293,—" 294,—" 295,—" 296,—" 297,—" 298,—" 299,—" 300,—" 301,—" 302,—" 303,—" 304,—" 305,—" 306,—" 307,—" 308,—" 309,—" 310,—" 311,—" 312,—" 313,—" 314,—" 315,—" 316,—" 317,—" 318,—" 319,—" 320,—" 321,—" 322,—" 323,—" 324,—" 325,—" 326,—" 327,—" 328,—" 329,—" 330,—" 331,—" 332,—" 333,—" 334,—" 335,—" 336,—" 337,—" 338,—" 339,—" 340,—" 341,—" 342,—" 343,—" 344,—" 345,—" 346,—" 347,—" 348,—" 349,—" 350,—" 351,—" 352,—" 353,—" 354,—" 355,—" 356,—" 357,—" 358,—" 359,—" 360,—" 361,—" 362,—" 363,—" 364,—" 365,—" 366,—" 367,—" 368,—" 369,—" 370,—" 371,—" 372,—" 373,—" 374,—" 375,—" 376,—" 377,—" 378,—" 379,—" 380,—" 381,—" 382,—" 383,—" 384,—" 385,—" 386,—" 387,—" 388,—" 389,—" 390,—" 391,—" 392,—" 393,—" 394,—" 395,—" 396,—" 397,—" 398,—" 399,—" 400,—" 401,—" 402,—" 403,—" 404,—" 405,—" 406,—" 407,—" 408,—" 409,—" 410,—" 411,—" 412,—" 413,—" 414,—" 415,—" 416,—" 417,—" 418,—" 419,—" 420,—" 421,—" 422,—" 423,—" 424,—" 425,—" 426,—" 427,—" 428,—" 429,—" 430,—" 431,—" 432,—" 433,—" 434,—" 435,—" 436,—" 437,—" 438,—" 439,—" 440,—" 441,—" 442,—" 443,—" 444,—" 445,—" 446,—" 447,—" 448,—" 449,—" 450,—" 451,—" 452,—" 453,—" 454,—" 455,—" 456,—" 457,—" 458,—" 459,—" 460,—" 461,—" 462,—" 463,—" 464,—" 465,—" 466,—" 467,—" 468,—" 469,—" 470,—" 471,—" 472,—" 473,—" 474,—" 475,—" 476,—" 477,—" 478,—" 479,—" 480,—" 481,—" 482,—" 483,—" 484,—" 485,—" 486,—" 487,—" 488,—" 489,—" 490,—" 491,—" 492,—" 493,—" 494,—" 495,—" 496,—" 497,—" 498,—" 499,—" 500,—" 501,—" 502,—" 503,—" 504,—" 505,—" 506,—" 507,—" 508,—" 509,—" 510,—" 511,—" 512,—" 513,—" 514,—" 515,—" 516,—" 517,—" 518,—" 519,—" 520,—" 521,—" 522,—" 523,—" 524,—" 525,—" 526,—" 527,—" 528,—" 529,—" 530,—" 531,—" 532,—" 533,—" 534,—" 535,—" 536,—" 537,—" 538,—" 539,—" 540,—" 541,—" 542,—" 543,—" 544,—" 545,—" 546,—" 547,—" 548,—" 549,—" 550,—" 551,—" 552,—" 553,—" 554,—" 555,—" 556,—" 557,—" 558,—" 559,—" 560,—" 561,—" 562,—" 563,—" 564,—" 565,—" 566,—" 567,—" 568,—" 569,—" 570,—" 571,—" 572,—" 573,—" 574,—" 575,—" 576,—" 577,—" 578,—" 579,—" 580,—" 581,—" 582,—" 583,—" 584,—" 585,—" 586,—" 587,—" 588,—" 589,—" 590,—" 591,—" 592,—" 593,—" 594,—" 595,—" 596,—" 597,—" 598,—" 599,—" 600,—" 601,—" 602,—" 603,—" 604,—" 605,—" 606,—" 607,—" 608,—" 609,—" 610,—" 611,—" 612,—" 613,—" 614,—" 615,—" 616,—" 617,—" 618,—" 619,—" 620,—" 621,—" 622,—" 623,—" 624,—" 625,—" 626,—" 627,—" 628,—" 629,—" 630,—" 631,—" 632,—" 633,—" 634,—" 635,—" 636,—" 637,—" 638,—" 639,—" 640,—" 641,—" 642,—" 643,—" 644,—" 645,—" 646,—" 647,—" 648,—" 649,—" 650,—" 651,—" 652,—" 653,—" 654,—" 655,—" 656,—" 657,—" 658,—" 659,—" 660,—" 661,—" 662,—" 663,—" 664,—" 665,—" 666,—" 667,—" 668,—" 669,—" 670,—" 671,—" 672,—" 673,—" 674,—" 675,—" 676,—" 677,—" 678,—" 679,—" 680,—" 681,—" 682,—" 683,—" 684,—" 685,—" 686,—" 687,—" 688,—" 689,—" 690,—" 691,—" 692,—" 693,—" 694,—" 695,—" 696,—" 697,—" 698,—" 699,—" 700,—" 701,—" 702,—" 703,—" 704,—" 705,—" 706,—" 707,—" 708,—" 709,—" 710,—" 711,—" 712,—" 713,—" 714,—" 715,—" 716,—" 717,—" 718,—" 719,—" 720,—" 721,—" 722,—" 723,—" 724,—" 725,—" 726,—" 727,—" 728,—" 729,—" 730,—" 731,—" 732,—" 733,—" 734,—" 735,—" 736,—" 737,—" 738,—" 739,—" 740,—" 741,—" 742,—" 743,—" 744,—" 745,—" 746,—" 747,—" 748,—" 749,—" 750,—" 751,—" 752,—" 753,—" 754,—" 755,—" 756,—" 757,—" 758,—" 759,—" 760,—" 761,—" 762,—" 763,—" 764,—" 765,—" 766,—" 767,—" 768,—" 769,—" 770,—" 771,—" 772,—" 773,—" 774,—" 775,—" 776,—" 777,—" 778,—" 779,—" 780,—" 781,—" 782,—" 783,—" 784,—" 785,—" 786,—" 787,—" 788,—" 789,—" 790,—" 791,—" 792,—" 793,—" 794,—" 795,—" 796,—" 797,—" 798,—" 799,—" 800,—" 801,—" 802,—" 803,—" 804,—" 805,—" 806,—" 807,—" 808,—" 809,—" 810,—" 811,—" 812,—" 813,—" 814,—" 815,—" 816,—" 817,—" 818,—" 819,—" 820,—" 821,—" 822,—" 823,—" 824,—" 825,—" 826,—" 827,—" 828,—" 829,—" 830,—" 831,—" 832,—" 833,—" 834,—" 835,—" 836,—" 837,—" 838,—" 839,—" 840,—" 841,—" 842,—" 843,—" 844,—" 845,—" 846,—" 847,—" 848,—" 849,—" 850,—" 851,—" 852,—" 853,—" 854,—" 855,—" 856,—" 857,—" 858,—" 859,—" 860,—" 861,—" 862,—" 863,—" 864,—" 865,—" 866,—" 867,—" 868,—" 869,—" 870,—" 871,—" 872,—" 873,—" 874,—" 875,—" 876,—" 877,—" 878,—" 879,—" 880,—" 881,—" 882,—" 883,—" 884,—" 885,—" 886,—" 887,—" 888,—" 889,—" 880,—" 881,—" 882,—" 883,—" 884,—" 885,—" 886,—" 887,—" 888,—" 889,—" 890,—" 891,—" 892,—" 893,—" 894,—" 895,—" 896,—" 897,—" 898,—" 899,—" 900,—" 901,—" 902,—" 903,—" 904,—" 905,—" 906,—" 907,—" 908,—" 909,—" 910,—" 911,—" 912,—" 913,—" 914,—" 915,—" 916,—" 917,—" 918,—" 919,—" 920,—" 921,—" 922,—" 923,—" 924,—" 925,—" 926,—" 927,—" 928,—" 929,—" 930,—" 931,—" 932,—" 933,—" 934,—" 935,—" 936,—" 937,—" 938,—" 939,—" 940,—" 941,—" 942,—" 943,—" 944,—" 945,—" 946,—" 947,—" 948,—" 949,—" 950,—" 951,—" 952,—" 953,—" 954,—" 955,—" 956,—" 957,—" 958,—" 959,—" 960,—" 961,—" 962,—" 963,—" 964,—" 965,—" 966,—" 967,—" 968,—" 969,—" 970,—" 971,—" 972,—" 973,—" 974,—" 975,—" 976,—" 977,—" 978,—" 979,—" 980,—" 981,—" 982,—" 983,—" 984,—"

